

วิธีการเก็บรักษาเหรียญ

วิธีการเก็บรักษาเหรียญ

การเก็บรักษาเหรียญของคุณต่างของเหรียญโดยทั่วไปแล้ว จะถูกกำหนดโดยสภาพความสมบูรณ์ เหรียญเก่าที่มีสภาพเหมือนกับที่เพิ่งผลิตออกมาจากโรงกษาปณ์ใหม่ย่อมมีคุณค่าสูงกว่า เหรียญชนิดเดียวกัน ที่ถูกใช้มานานจนเกิดรอยขีดข่วน ชำรุด หรือ มีตำหนิ เงินโบราณหลายชนิด เช่น เงินพดด้วง เงินเคียง เงินกรีก โรดุน ซึ่งมีอายุนับร้อย จนถึงหลายพันปี ซึ่งถูกขุดขึ้นมา ด้วยผ่านกาลเวลาอันยาวนาน แล้วตกทอดกันมาจนถึงปัจจุบันย่อมผ่านการใช้ซ้ำมามาก บ้าง น้อยบ้าง หรือไม่ได้ถูกใช้เลยก็มี สภาพของเหรียญเหล่านี้จึงต่างกัน คุณค่าก็ต่างกันไปตามสภาพเช่นเดียวกัน ในปัจจุบันนี้ มีผู้นิยมสะสมเหรียญเพิ่มมากขึ้น นับเป็นสิ่งที่น่ายินดีที่จะได้มาร่วมกันอนุรักษ์ เก็บรักษาเหรียญ อันเปรียบเหมือนหลักฐานทางประวัติศาสตร์ ให้คงสภาพเดิมในปัจจุบันให้ยาวนานที่สุด

เหรียญกษาปณ์ และเหรียญที่ระลึก ล้วนทำด้วยโลหะ ซึ่งตรงทนต่อสภาพอากาศ และสิ่งแวดล้อมที่แปรเปลี่ยน ได้ดีกว่าพลาสติก และ ธนบัตรการเก็บรักษาเหรียญเหล่านี้ จึงง่ายดลยกังวลได้ อย่างไรก็ตาม ยังคงมีปัจจัยหลายอย่าง ที่ทำให้เหรียญเสื่อมสภาพลง โดยที่คาดไม่ถึงได้ เพื่อให้คุณค่าของเหรียญไม่ลดลง โดยไม่ได้ตั้งใจ จึงขอเสนอเหตุผลปัจจัย ที่ทำให้เหรียญเสื่อมสภาพลง พร้อมทั้งวิธีการเก็บรักษา เพื่อให้เหรียญคงสภาพเดิมได้นานที่สุด หรือเพื่อชะลอการเสื่อมสภาพ ให้ได้ยาวนานที่สุดไม่ให้เสียหายเพราะน้ำมือของเราเอง

ปัจจัยที่ทำให้เหรียญเสื่อมสภาพ

1. ความชื้น
2. น้ำ
3. ความร้อน
4. แสงสว่าง
5. อากาศ
6. สารเคมี อันประกอบด้วย กรด ด่าง
7. เหนือ
8. สัตว์ต่างๆ เช่น มด หนู แมลงสาบ
9. ฝุ่นละออง
10. การถูถูถู การกระทบกระแทก และการขีดข่วนเหรียญ
11. ไฟ

วิธีการเก็บรักษาเหรียญ

1. เก็บในที่ๆ อากาศแห้งที่สุด โดยใช้ถุง หรือ ภาชนะอื่นที่ปิดสนิท อากาศเข้าไม่ได้ แล้วใช้สารดูดความชื้น ที่ไม่มีไอพิษเช่น ซิลิกาเจล ควบคุมความชื้นสัมพัทธ์ให้ต่ำกว่า 45% ไม่ควรเก็บไว้ในห้องอับชื้น อันอาจเกิดเชื้อรา หรือเป็นทำร้ายของมดปลวกได้ เก็บในที่ๆ ควบคุมอุณหภูมิได้ตลอด 24 ชั่วโมง ไม่ควรเก็บไว้ในห้องที่ปรับอากาศบางเวลาเพราะว่าเมื่อปิดเครื่องปรับอากาศแล้ว จะทำให้หยดน้ำมาเกาะที่ผิวเหรียญได้

2. น้ำมัน ตรวจจับอุณหภูมิ ความสะอาดบริเวณที่เก็บ ไม่ให้มีเศษอาหาร ตกค้าง ไม่ให้รกรุงรัง เป็นที่อาศัยของ มด หนู และแมลงต่างๆ หลีกเลี่ยงการสัมผัสกับบรรยากาศ โดยใส่ถังลับ ช่องพลาสติก หรือ ช่องเหรียญ (Mount) แล้วปิดผนึกไม่ให้อากาศเข้าได้ไม่ควรมีคนแน่นเกินไปจนกดทับตัวเหรียญ
3. ไม่วางทับซ้อนกัน ตรวจสอบแยกจากกัน ระงับไม่ให้เหรียญกระทบ ชูดชิดกัน
4. ไม่ควรเคลื่อนย้ายเหรียญด้วยสารใดๆ เพราะทำให้สารเหล่านี้ ติดกับ เหรียญ เมื่อลอกออก จะทำให้ผิวเสียหายได้
5. การ หยิบจับ ควรใช้ถุงมือป้องกันเพื่อติดตัวเหรียญ หรือ ถ้า ต้องใช้มือจับ ควรจับที่ขอบเหรียญ โดยล้างมือให้สะอาดด้วยสบู่ แล้วเช็ดให้แห้งเสียก่อน เมื่อหยิบจับควรระวังไม่ให้ตก เมื่อ เคลื่อนย้ายตรวจสอบบนกาด ที่ปูด้วยผ้านุ่มที่ปราศจากสารเคมี
6. ห้ามใช้แก้ว หรือ เทปกาวย ติดตัวเหรียญ
7. ถูเก็บหรือตู้จัดแสดง ต้องปราศจากสารระเหย เช่น แอลกอฮอล์ หรือ ยาฆ่าแมลง และ ต้องปิดสนิท
8. ถู เก็บเหรียญเงิน ควรอยู่ห่างพื้นดินมากๆ ไม่ควรอยู่ใกล้ห้องน้ำ ท่อระบายน้ำ และ น้ำเน่า ฐานตู้จัดแสดงควรใช้ผ้าชุบสารละลาย ตะกั่วอะซิเตท (PbAcO) เพื่อป้องกันก๊าซไฮโดรเจน จากบรรยากาศที่ทำให้ผิวเงินดำได้ ไม่เก็บเหรียญที่เป็นสนิมปะปนกับเหรียญสภาพดี เพราะสนิมสามารถลามไปติดเหรียญได้ ยิ่งถ้าร้อนชื้น จะทำให้เกิด สนิมเร็วขึ้น

วิธีการทำความสะอาดเหรียญ

การเก็บรักษา เหรียญ เป็นวิธีการป้องกันไม่ให้เกิดความเสียหาย ขึ้นกับเหรียญ แต่ถ้าเหรียญสกปรกเสียหาย เหมือนกับเกิดโรคขึ้นแล้ว จำเป็นต้องใช้ยารักษา คือ การทำความสะอาด อันเป็นสิ่งที่ไม่ควรให้เกิดขึ้น เพราะเป็นผลเสียมากกว่าผลดี ทำให้คุณค่าของเหรียญลดลง โดยเฉพาะ เหรียญที่ทำปฏิกริยากับอากาศนานๆ จนมีสี (Toning) แสดงถึงความเก่าแก่ อันเป็นที่นิยมมากในยุโรป และอเมริกา อย่างไรก็ตามเหรียญที่สกปรกมากๆ อาจทำความสะอาดได้ โดยล้างอย่างระมัดระวัง ในน้ำสบู่ หรือ แปรงขนอ่อนปัดเบาๆ ใช้สำลีนุ่มๆ เช็ดน้ำกรดผสมมะขาม หรือมะนาวเด็ดขาดข้อพึงสังวรคือ การทำความสะอาดนั้นแท้จริงแล้วเป็นการทำลายความเป็น "ผิวเดิม" ของเหรียญอย่างที่ไม่สามารถกลับคืนมาได้อีก นอกจากนั้น เด็ยงนี้ยังมีน้ำยาล้างเหรียญเงิน ที่มีสารโซดาไนต์เป็นส่วนประกอบ ทำให้เกิดปฏิกริยารุนแรงทั้งอาจเป็นอันตรายต่อผู้ใช้ จึงต้องระมัดระวัง ทั้งไม่เช็ดนานเกินไป จนผิวถูกกัดกร่อน ควรใช้น้ำยาล้างทำความสะอาดเหรียญที่สกปรกเท่านั้น ไม่ควรใช้กับเหรียญดีผิวเดิม

